

31. 1. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kam kráčíš, Evropo?

Evropa - to je široký pojem. Nuže zkusme hovořit o Evropě tak, jak o ní nyní mluvíme nejčastěji - jako o Evropské unii a státech, které k ní sice formálně nepatří, ale „jako by se stalo“. Evropská unie je velká - tak velká, že si často ani neuvědomujeme, kdo všechno je jejími členy. Jistěže, velké Německo a Francie, ale i o hodně menší Belgie, Nizozemí, Lucembursko a další. Patnáct členů nadnárodního celku, ale zdaleka ne stejný počet stejných ústavních - státoprávních forem.

Evropa - to je široký pojem. Nuže zkusme hovořit o Evropě tak, jak o ní nyní mluvíme nejčastěji - jako o Evropské unii a státech, které k ní sice formálně nepatří, ale „jako by se stalo“. Evropská unie je velká - tak velká, že si často ani neuvědomujeme, kdo všechno je jejími členy. Jistěže, velké Německo a Francie, ale i o hodně menší Belgie, Nizozemí, Lucembursko a další. Patnáct členů nadnárodního celku, ale zdaleka ne stejný počet stejných ústavních - státoprávních forem. Nechystáme se jen na vstup do unie republik, ale do unie, ve které má své místo i král, královna nebo velkovévoda.

Nejprve provedme rekapitulaci. Belgie je královstvím, Dánsko je královstvím, Finsko je republikou, Francie je republikou, Irsko je republikou, Itálie je republikou, Lucembursko je velkovévodstvím, Německo je republikou, Nizozemí je královstvím, Portugalsko je republikou, Rakousko je republikou, Řecko je republikou, Španělsko je královstvím, Švédsko je královstvím, Velká Británie a severní Irsko je královstvím. Tedy sedm monarchistických zřízení „proti“ osmi republikám. Znalci sportu by snad nyní pronesli něco o „těsném vítězství“ republik, historikové by uvedli, že tomu není tak dávno, co Řecko bylo královstvím a Španělsko republikou, vizionáři by možná pronesli cosi o nepřilíš jistém postavení britské královské rodiny („royalističtí vizionáři“ by si však jistě neodpustili podotknout, že Británie je příliš konzervativní na to, aby byla - kdykoliv - republikou a je tak spíše nasnadě počít obhlížet nejvyšší kruhy britské šlechty, která by v případě pádu „domu Windsorů“ mohla usednout na britský trůn). Rovnováhu dokončují dva státy nikoliv nevýznamné - Švýcarsko a Norsko. Jejich občané „čas od času“ dají veřejně v referendu či podobném všelidovém hlasování najevo, že Evropskou unii nepotřebují a ujistí sami sebe i celý svět, že ani Evropská unie nepotřebuje je. Možná by bylo zajímavé, v době, kdy v médiích běží propagační informace o členských státech Evropské unie, se zeptat, proč Švýcarům a Norům tato instituce ani nechybí, ale ani nepřekáží.

Státní zřízení Švýcarska je v jádru republikánské, na naše myšlení snad až příliš - vždyť vzít na vědomí dvacet tři suverénních kantonů a celkově tento konglomerát nazvat „spříseženstvím“ resp. konfederací je pro nás poněkud obtížné (obzvláště pro ty, kteří mají problémy uznat i názvy částem naší vlasti tak, aby se jedni či druzí neurazili - je snazší země Koruny české, Českou republiku zjednodušit v „Česko“). Norsko je tradiční monarchií, královstvím. Pokud však Unii vidíme na mapě jako velký celek, nesmíme zapomínat ani na malé státy, které si svoji svrchovanost udržely i přes obklopení velkými mocnostmi a život „v Unii bez Unie“ jim, jak se zdá, nejenže nevadí, ba přímo prospívá. Je zde řeč o zemích, jako je Knížectví Lichtenstein, Monacké knížectví, Republika San Marino, Vatikánský městský stát nebo Andorra, která má sice jen o něco málo více než 35 000

obyvatel a dala by se obdobně jako San Marino nazvat spíše „známkovou velmocí“, je to přece jen evropský stát se vším, co ke státnosti patří. Andorra, resp. „Údolí Andorry“ zajisté není republikou, ale je pod ochranou Francie (jako právního nástupce hraběte z Foix) a španělského biskupa v Seo de Urgel, její zřízení lze tedy považovat za monarchistické. V neposlední řadě je zde Republika Island.

Nelze vyjmenovat celý politický zeměpis Evropy, však pro západní Evropu je i tento prakticky taxativní výčet důležitým ukazatelem. Že si je toho Česká republika vědoma ukazuje například vládní nařízení účinné od 1. ledna 2002 s názvem „o jednostranném zrušení vízové povinnosti ve vztahu k Monackému knížectví, San Marinské republice, Svatému Stolci a Svrchovanému řádu Maltézských rytířů“. Toto vládní nařízení z 26. listopadu 2001 nese ve sbírce zákonů číslo 463 a mimo jiné uvádí: „Držitelé platných diplomatických, služebních a cestovních pasů Monackého knížectví, San Marinské republiky a Svatého Stolce a držitelé platných diplomatických pasů Svrchovaného řádu Maltézských rytířů mohou vstupovat na území České republiky a přechodně zde pobývat bez víza po dobu nejvýše 90 dnů, není-li účelem jejich pobytu výkon výdělečné činnosti.“ a odstave třetí přímo pamatuje na maltézské rytíře: „Držitelé platných diplomatických pasů Svrchovaného řádu Maltézských rytířů, kteří cestují na území České republiky jako členové diplomatické mise k nástupu své funkce, mohou přicestovat a pobývat na území České republiky po dobu svého služebního přidělení bez víz. Stejná pravidla platí pro rodinné příslušníky, kteří žijí s osobami uvedenými v předchozí větě ve společné domácnosti, pokud jsou rovněž držiteli platných diplomatických pasů Svrchovaného řádu Maltézských rytířů.“

Podotkněme, že Malta je republikou, a proto směřovat Řád maltézských rytířů s republikou Malta by nebylo zcela správné. Ostatně, teprve od roku 1523, kdy původní řád johanitů získal za své sídlo ostrov Malta zničený celkový název „Suverénní řád rytířů svatého Jana Jerusalemského z Rhodu a Malty“. Český stát tímto nařízením vytvořil novou kvalitu státního občanství pro členy tohoto řádu, který má u nás dlouhou tradici a dnes je zastupován Českým velkopřevorstvím suverénního řádu Maltézských rytířů v Praze.

Kam tedy kráčí státoprávní vývoj Evropy, to je otázka, kterou možná právě nařízení podobná nařízení naší vlády 463/2001 Sb. předznamenávají. Území již není „oploceným dvorkem“, nýbrž místem střetávání příslušníků různých skupin. Zdá se, že i bývalé postkomunistické státy si volí svoji tradiční formu, která jim vyhovuje nejlépe. V Bulharsku, dříve pevně sevřeném komunismem, je premiérem bývalý car Simeon II. Je premiérem republiky... V Řecku poměrně často (a nadšeně) vítají bývalého krále Konstantina II., který svůj panovnický úřad nevykonává od roku 1967, kdy byl vojenským převratem nucen uprchnout z Řecka. Filip (vévoda z Edinburghu) - manžel britské královny Alžběty II. je ostatně poměrně blízkým příbuzným Konstantina II.

Žijeme zjevně ve světě obnovující se rovnováhy a představa, že vstup do EU je vstupem do svazku republikánského zřízení je myšlenkou ne zcela úplnou. Důležité je, že veškeré státy zachovávají principy demokratického zřízení a státoprávní forma se stává věcí druhořadou. Snad se lišíme religiozitou, faktickou vzdáleností od Bruselu, národními atributy, jakými může být ať již jazyk nebo občanské cítění, potažmo historické povědomí o vlastním národě etc.. Občas se k historismu upínáme uměle, občas historii až příliš přehlízíme a „musí“ přijít vládní nařízení, které nám připomene, že i Maltézští rytíři jsou součástí naší historie. Středoevropský region je místem republik, s občasnými snahami ke změně ve státoprávním uspořádání, avšak bez větších úspěchů. Možná nám budoucnost dá potřebu změny, nic nelze vyloučit, ale občas je ten pokus ne právě ve vhodný čas a ne právě zdařilý. Lze říci, že to potvrzují i snahy některých občanů postkomunistických států - příkladem může být bývalý kandidát na polského prezidenta pan Leszek Wierchowský, jehož činnost je i podle polských monarchistů „lehce kontraproduktivní“ (podle některých snad i takto cílená). Závěrem citujme z dekretu vydaným panem Wierchowským, kde se ke značné nevoli polských monarchistů a úsměvům potomků polské aristokracie vyhlásil za státního souhlasu „polským

regentem“ etc. – čtenáři ponechávám „nenarušený dojem“ citací originálu bez potřeby překladu a komentáře: „My Leszek Wielki Książę Wierchowski, z Łaski Boga i Woli Narodu Regent Polski i Polskiego Ruchu Monarchistycznego, Wielki Książ Ukraiiny - Rusi, Książ Imperium Rosji, Emir Tatarów, Wielki Mistrz Zakonu Rycerzy Polskiej Korony, Kawaler Orderu Regencji na Wielkiej Wstędze z Gwiazdą, Kawaler Orderu św. Stanisława I klasy etc., etc., zgodnie z przysługujícím Nam prawem (Statut PRM zarejestrowany w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie pod numerem 59) (...) potwierdzamy dziedziczny tytuł polskiego Księcia i herb...”.

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [Předběžné opatření jako nástroj ochrany vlastníka nemovitosti](#)
- [Svěřenský fond v holdingových strukturách](#)
- [Povolení kamerového systému s identifikací osob na letišti](#)
- [Změna poddodavatele v průběhu zadávacího řízení](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(1. díl\)](#)